

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Contemplațiuni

asupra «Cărții Verzi» a României.

De Georg Fleșariu,
maior ces. și reg. în retr.

II.

Dar și aceea am constatat în articole de ziar, eu mai întâi, că între Sârbia și Bulgaria există o alianță secretă, de înțelesul, că aceasta din urmă e datoare să trimită o armată mai mare în contra monarhiei noastre. Spuneam atunci, că poate 150.000 de soldați. Informațiunile acestea ale mele din lunie primesc o confirmare deplină cu jumătate de an mai târziu, prin «Cartea Verde» a României și prin destăinuirile făcute din partea ziarului francez «Matin» despre actul de tradare al Bulgariei. Dar ambele lucruri, «Cartea Verde» și actul de tradare al Bulgariei prin alianța secretă legată cu Rusia și Sârbia în contra noastră, au fost înțelese și espuse cu totul greșit din partea presei noastre din Ballplatz, și cetitorii neorientat a fost atât de mult preparat, până a început să creadă ce i se spunea.

Presă bună, independentă, e prea slabă a noi pentru a lăți lumina adevărului pretutindena, și pentru a respira norii negri ai informațiilor greșite. Și totuși, adevărul iasă la iveală, deși încet. Chiar și încercarea, de a fi negate simplu, cu ajutorul «Cărții Verzi» a României, greșelile diplomației noastre față de România, trecându-se toate în domeniul, în imperiul «poesiiilor fantastice», cum se spunea, nu a succes. Din contră, întreaga politică românească pune într-o lumină îngrijitoare conducerea imperiului nostru, abstrăgând dela desvălirea în publicitate a conducătorului monarhiei prin publicarea telegramelor schimbate între Impăratul Wilhelm și Regele Carol, și abstrăgând și dela

aceea, că în ultimul mesaj de tron românesc nici cu un cuvânt nu s'a făcut amintire despre monarhia noastră.

Spre ilustrare voiu cita din textul original românesc al «Cărții Verzi» partea esențială din telegrama pe care a trimis-o ambasadorul român din Sofia, domnul Ghica, ministrului său de externe, în 23 Octomvrie 1912. Ambasadorul își comunică impresia pe care a făcut-o asupra sa regele bulgar, care fără multă chibzuială, cu umor și surizând a început răsboiul, fără a se asigura față de România. Ambasadorul presupune, că «Bulgaria și-a câștigat dinainte asigurări însemnate din partea Austriei». Va să zică, România deja la începutul răsboiului începuse să fie cu neîncredere față de monarhia noastră, care neîncredere, în cursul evenimentelor, a crescut și s'a întărit tot mai mult, până ce în fine, când a fost evidentă favorizarea Bulgariei din partea monarhiei noastre, — România s'a întors de cătră noi.

Mai amintesc, că din «Cartea Verde» lipsește nota austro-ungară, dată la încunoștiințarea României, că în al doilea războiu balcanic ea nu va mai rămânea în nelucrare. Notele tuturor celorlalte puteri sunt publicate în «Cartea Verde», și ele toate sunt favorabile pentru România, în special ale Germaniei, Italiei și Rusiei. Că tocmai nota respectivă a diplomației noastre lipsește, e earăși «foarte semnificativ».

De aici se vede, că România a evitat tot ce putea să ne fie neplăcut. Și dacă România a primit în fine nu numai Silistra, ci și un mare teritoriu de opt mii kilometri pătrați, n'are să mulțumească aceasta, durere, nicidecum sprijinului diplomației noastre. Știm doară toți cum a fost tratată România, pe vremea mobilisării și după aceea, din partea presei maghiare și a presei austriace din serviciul ministrului de

externe, prezentată fiind ca: «jandar-mul panslavismului».

Ziarul mare român «Epoca», care stătea aproape de ministrul Filipescu, scria astfel: «Un astfel de sprijin, ca cel dat din partea Austro-Ungariei, am primit noi și dela alte puteri, chiar și dela acelea, cari nu erau datoare să ni'l dea. Dar dela Austria am fi așteptat mai mult! Austria nu ne-a dat nici un răspuns, când am rugat-o, ca pretensiunile noastre, reduce la minimum, să le considere de ale sale. De aceea, toate declarațiunile făcute în delegațiuni, că pretensiunile noastre au fost sprijinite prin sfătuirile pretenești ale Austro-Ungariei, n'au fost în stare să convingă pe nime în România». Și în sensul acesta scrie întreaga presă română și așa se pronunță toți politicianii, întrucât adevărat nu sunt constrânși se observe tăcerea.

Acesta e deci adevărul cu privire la mult discutata chestie a «Cărții Verzi» române. Trebuie să ne mirăm deci, când vedem cinismul fără păreche cu care s'a încearcă ascunderea acestui adevăr, și când vedem cum de pe banca ministerială vin trecute faptele grăitoare în «imperiuul poesiei fantastice». Pe calea aceasta se poate ajuta pentru un moment persoanelor, nu însă cauzei, căci acesteia îi se fac servicii numai așa, dacă avem curajul se recunoaștem greșelile făcute, și arătăm voința de a le îndrepta, ca se putem recuceri România. Și lucrul acesta e cu puțință.

Insuflețirea în România pentru splendidul succes avut în războiul din Balcani, e mare și acuma, și în insuflețirea aceasta s'a perde mânia față de monarhia noastră, fiindcă și așa greșelile ei n'au pricinuit României nici o stricăciune, precum nici intervenția diplomației noastre, peste puterile ei, în favorul Bulgariei, nu a aduș nici un folos acesteia din urmă.

O altă pedecă mare stă însă pusă în calea apropierii, anume, asuprirea

celor trei milioane și jumătate de Români din Ungaria. E drept, că din parte maghiară e trecută și asuprirea aceasta în domeniul «poesiei fantastice», dar tot din parte maghiară s'a încep pertractări cu Români, pentru încetarea persecuțiilor în contra lor, lucru reclamat de altcum de raporturile noastre cu România, și astfel oamenii se desmint singuri pe sine. Pertractările pentru împăcarea cu Români, sunt acum întrerupte; dar am convingerea, că ele vor fi reluate și duse la bun sfârșit, fie de guvernul de acuma ungar, fie de altul, pentru că e vorba de o chestie care interesează monarhia întreagă. Români se vor mulțumi poate cu mai puțin, pentru că și puținul e totuși ceva, deci mai mult decât nimica. Dar afară de Români mai sunt în Ungaria Germani, Slovaci, Ruteni, Sârbi, cari încă vreau să se desvoalte naționalicește! Cu soarta acestora încă va trebui să se ocupe guvernul ungar. Se impune deci necesitatea, tocmai acuma, după războiul balcanic, de a se rezolva întregul complex al chestiunilor de naționalitate, spre mulțumirea tuturor, după un principiu unitar, în întreaga monarhie.

Trebuie să ne folosim de zilele de pace pe cari le avem, pentru a ne pregăti pentru evenimentele mari cari vor veni. Căci din criza balcanică încheiată, pare a se ivi cu adevărat temerea de războiul, care își ridică capul de sub pacea cărpocită numai, de sub pacea, care numai prin intervenția noastră eficace putea să devină o pace solidă și statornică. Și tocmai de aceea, acum au să fie făcute toate pregătirile. În prima linie avem însă să facem aceea ce e la noi mai necesar: *consolidarea internă*. Să ne întoarcem deci spre unitatea de stat, care dă putere și vază, și să acordăm pentru toate popoarele administrație și autonomie liberă națională, pentru că

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

Sfinții din cer neputând suferi ca satana să lupte contra creștinilor, contra Vitorului Tepeș, se hotărăsc să sară în ajutorul lor. Astfel Sf. George și Medru încălecă pe caii lor năsdraveni, iar Sf. Spiridon pe măgăriță și pleacă în Munteria. Sf. Spiridon chiar trece și pe lângă palatul unde era Romica și Parpanghel, și făcând semnul crucii peste el, palatul pere, Parpanghel se pomenește în baltă, iar Romica fu dusă de măgărița Sf. Spiridon, în o mânăstire.

În timpul acesta Satana în chip de călugăr merge în tabăra țiganilor sfătuiindu-i de a nu merge mai departe. Sf. Ilie îl vede și îl fulgeră prefăcându-l în vâpăie.

Ne întoarcem și la viteazul Becicherec Istoc, care cu sluga lui Haicu, străbat locuri neumblate. În fine se întâlnește cu o pisică, pe care ținându-o de bălaur se ia la luptă cu ea. După aceea se întâlnește cu o păstorită, despre care voinicul nostru crede că e zână și îi cere ajutorul spre a putea afla pe iubita sa Anghilina. Zina îi spune, că iubita lui trăește și că o va afla în o mânăstire.

Lăsăm pe Becicherec plin de nădejdi și fericire că și va afla iubita și pe Parpanghel care după ce cu mare greu a ieșit din balta unde căzuse din bunăvoința sf. Spiridon și adăpându-se din izvorul vitejiei, pleacă în lume, și trecem iar la istoria vitejii oști țigănești. Mărașta armădie poposea de multă vreme în unul și același loc, nici unul nu se mai gândea să meargă mai departe.

În timpul acesta Vlad Tepeș cu oștenii lui, îmbrăcați turcește cu scopul de a iscodi pe dușmani, apar în depărtare. Întreaga ceată a faraonilor a înghiețat, nimeni nu se mai gândea nici la fugă, ci cu toții căzând în genunchi au cerut ertare dela Români îmbrăcați turcește. Români încep atunci a râde de ei. Țiganii cu mare rușine văd că sunt păcăliți de Vlad și jurară, că altădată nu se vor mai lăsa înșelați.

În timpul acesta Viteazul Becicherec și cu sluga sa Haicu, călătoresc prin locuri neumblate, iar într'o zi fără de veste se întâlnește cu nemângâiatul Parpanghel. Fiecare cugetă unul despre altul că e smeu care a răpit pe iubita lui, și cu mare vrășmășie se isbese. Noroc mare pe capul lui Becicherec, că sluga sa Haicu îl scapă la vreme de moarte, pentru care lucru îl declară nemeș de jumătate. Iar Parpanghel își caută scăparea prin fugă. Urmărindu-se unul pe altul, ajung în tabăra țigănească, unde era mare buimăceală în urma păcă-

lirii lor din partea lui Vlad. Când s'a se mai desmetească, deodată zăresc venind o ceată de Turci sub conducerea lui Omar. Ei crezând că sunt iar oștenii lui Vlad, cu mare ură se aruncă asupra lor și-i alungă. După ce țin sfat, se hotărăsc să se retragă în munți, unde vor fi scutiți de dușmani.

De un năceaz mare dau bieții țigani, cărora isprăvindu-li-se merindea încep a se învini unul pe altul că ar fi mâncat prea mult. Cearta merge așa de departe că doi din frunțații lor: Tandaler și Corcodel ajung mai să se omoare, când deodată din depărtare se aude un vuet mare ca de luptă. Toți rămân încremeniți, nici unul nu-i vine în gând să fugă. — Că ce a fost acest vuet, vom vedea în cele ce urmează.

Vlad Tepeș cu armata-i vitează ajutat de ceata Sfinților atacă în o noapte legărul turcesc și așa bat pe Turci, încât numai puținii dimpreună cu Mohamed pot scăpa cu viața. Iar sfinții risipesc în toate părțile armăda diavolească ce a sărit în ajutorul Turcilor. O parte dintre ei intrară în o turmă de boi, cari îndrăcindu-se o iau razna în partea aceea, unde se aflau țiganii. Fiind întunec și neputând vedea turma de boi, ei se luptă cu desperare contra acestui inimic necunoscut, și mirare! îl și învinge, îl alungă. A doua zi ei văd în apropiere câmpul de luptă, unde Vlad a învins pe Turci. O grămadă de leșuri turcești și muntenesti acoper câmpul. Țiganii cred, că ei au tăiat

pe Turci și tare se înveselesc și se îngână de vitejia lor.

Intr'aceea vine diavolul Asmodeu în chip de turc, laudându-le vitejia le spune că toate leșurile de pe câmp sunt de oșteni munteni deai lui Vlad, pe cari îmbrăcându-i în haine turcești i-a trimis ca să nimicească vitează rămașiță egipteană. El îi sfătuieste să strice legătura cu Vlad, și să asculte, de Mohamed, care le va da lor întregă Muntenie ca moștenire. Diavolul Asmodeu nu se mulțumește numai cu atât, ci mai atâta și pe boerii munteni în frunte cu Dănescul contra lui Vlad, zicând că Vlad va duce țara la peiro și ruină prin atâtea lupte ce le poartă numai din sumeție și trufe. Totodată le arată și niște hărții mincinoase, prin care Mohamed le dă ertare, dacă se vor supune lui. Boerii se învoiesc și subscriu învoiala.

Diavolul Asmodeu duce această hărție subscrișă lui Mohamed, care în desperarea sa că a fost învins de Vlad, e în pragul de ași pune capăt vieții sale pline de rușine. Aceasta hărție îl mai mângăie încă, și mai rămâne ceva nădejde de viață și cu mare grabă își adună oști contra lui Vlad. Dzeu preasfântul, care știe viitorul, trimite pe arhanghelul Gavril la Vlad și îi spune să părăsească tronul Munteniei, căci scris este că poporul român mult are să mai trăească sub jugul Turcilor. Vlad de bună voie se supune poruncei

numai acel organism de stat e sănătos și solid, care are ca fundament dreptatea și egalitatea de drept, și numai acel imperiu, care e compus din popoare ce trăiesc mulțumite și în pace unele cu altele, are date garanțiile sigure, că să va putea apăra în contra furtunilor și a primejdiilor, cari pot să-l amenințe, nu numai din afară, ci și din lăuntru, câtă vreme se află în el popoare asuprite și asupritori lipsiți de conștiință. Situația e atât de clară ca și soarele pentru fiecare, care mai are în sânul său o schintee mică de patriotism, și care mai poartă interes pentru existența și pe mai departe a imperiului venerabil al Habsburgilor și pentru glorioasa sa dinastie!

Colecta pentru rezidirea seminarului.

Continuăm cu publicarea colecțiilor deschise în arhiepiscopie pentru adunarea de oferte benevole pe seama seminarului «Andreian» din Sibiu, supus reedificării.

Colecta preoției din tractul *M. Oșorhei*, intrată la consistoriu, a dat următorul rezultat:

	Cor.
1. Stefan Rusu, prot.	200—
1. Nicolae Mota, par., M.-Sangeorgiu	150—
3. Vasiliu Hodoș, par., Ielandul mare	100—
4. Dorif Șuteu, par., Mușin	100—
5. Alexandru Oltean, par., Medesfalău	100—
6. Alexandru Borda, par., Egerseg	100—
7. Petru Popp, par., Cerghidul mare	100—
8. Pavel Suci, par., Ia Gernesig	100—
9. Teodor Muica, par., Erdősangeorgiu	100—
10. Ștefan Stoicoviciu, par., Murăș-Cristur	100—
11. Eremie Lădoșan, par., Săngerul de pădure	100—
12. George Branea, par., Vidraseu	100—
13. Octavian Albani, par., Bandul de câmpie	100—
14. Dumitru Sangeorgian, par., Murăș-Oarba	100—

Chestia română în dietă.

Terminându-se abia Joi sara, la orele 5 și jumătate, discuția în camera ungară asupra contractelor guvernului, legate cu societățile de navigație, numai atunci a ajuns se fie pusă la ordinea zilei chestia națională, adică dezbateră răspunsului dat de contele *Stefan Tisza* la interpelarea ce i se adresase în ședința din 20 Februarie n. răspuns, pe care cetitorii ziarului nostru îl cunosc, căci l-am publicat în întregime. Un singur deputat a putut să vorbească la obiect în ședința aceasta, domnul *Jekabffy Elemér*, care în numele partidului guvernamental din care face parte, a aprobat pașii

dzești, și pleacă în pribegie cu oamenii lui credincioși. Bécicherec Istoc ne având odihnă în tabăra țigănească unde se afla de o vreme, pleacă să caute pe Anghilina. O voce divină îi spune însă să nu o mai caute, căci e moartă de mult.

El deci cu sufletul plin de jale se întoarce acasă.

Pentru ultima oară ne întorcem acum la Țigani, cari încă îmbătați de gloria victoriilor și îndemnați de diavolul Asmodeu, se pun la sfat ca să pună țara la cale. Tandaler vrând a fi voidod își câștigă o partidă mare. Alții îi sunt însă contrari. Unii voiesc să aleagă mai întâi vlădici și popi, alții iar sunt contrari și propun alte lucruri. Astfel ajung la coartă și dela ceartă la păruială. În puțin timp toată țigăneimea era încăierată. Mulți faraoni viteji au rămas morți pe câmpul de luptă, ba chiar și viteazul Tandaler, care s'a luptat să câștige domnia. Astfel din visul de aur al țiganilor nu s'a ales nimic.

2. *Raport special.* (Țiganiada: Ioan Budai Deleanu).

Țiganiada e o epopee eroică, comică, satirică, împărțită în 12 cântece, în strofe de câte 6 versuri. În ea se află invocațiunea, miraculosul, amestecarea puterilor supranaturale în acțiune, ceea ce dă întregii epopei o formă clasică. Aceasta epopee ca un op de valoare literară e de mare însemnătate, putem zice

întreprinși din partea domnului prim-ministru pentru a ajunge la înțelegere cu Români, și la urmă a prezentat dietei următorul proiect de rezoluțiune:

„Dieta, credincioasă tradiției milenare a națiunii maghiare, ține neclintit la unitatea și caracterul național al statului. Pe lângă aceasta este gata a împărtași cetățenii de limbă nemaghiară ai patriei, nu numai de binefacerile egalei îndreptățiri, ci este gata să-i sprijini cu plăcere întru ajungerea tuturor acelor dorințe, cari sunt compatibile cu principiile fundamentale ale statului național unitar. Aprobă cu deplină recunoștință activitatea dezvoltată de guvern în această direcție și ia la cunoștință răspunsul dat de dl ministru prezident la interpeleția dlui deputat I. Bujanovic.”

Fiind timpul înaintat, ședința se închide. În ședința următoare, ținută Vineri, primul care a luat cuvântul a fost deputatul *Dr. Teodor Mihali*, presidentul clubului parlamentar naționalist, care a rostit următoarea cuvântare:

„On. camera! Am conștiința deplină a răspunderii mari, cu care datorez partidului meu și problemelor de ordin public ale țării, când iau cuvântul la răspunsul de mare importanță, dat de primul ministru relativ la chestia românească. Simt, că azi, când contrarii noștri politici vor să întunece cu mijloace false dreptatea cauzei noastre, răspunderea mea, în actualele stări politice turburi, se potenează. Am însă în situația mea grea mângâierea, că cauza existenței naționale a poporului românesc, cauza intereselor lui vitale, e atât de clară, atât de justă, că ea nu poate fi întunecată prin violenți și intrigi, și am credința, că va ieși totuși învingătoare din lupta grea ce poartă.

Înainte de ce m'aș ocupa de meritul răspunsului dat de primul ministru, dați-mi voie să fac în numele partidului meu, câteva declarații principiare.

Partidul național român, consecvent programului, ținte ce și-a fixat dela început, n'a pierdut din vedere nici odată interesele țării, monarhiei și dinastiei; s'a luptat atât în trecut, cât și în prezent în spirit constituțional, cu armele legale și pe cale pacinică pentru asigurarea intereselor de existență națională ale poporului românesc. (C. Fernbach: Vedem și din cazul dela Dobrița! Sgomot: Să auzim pe orator!) Partidul național român, atât în trecut cât și în prezent, a fost pătruns de gândul unei soluții pacinice, ori de câte ori factorii de cădere s'au adresat către noi în scopul unei debateri pașnice a chestiunii de naționalitate. Partidul național român a onorat întotdeauna inițiativele de acest fel, le-a întâmpinat cu cea mai mare obiectivitate și loialitate.

Nu voi să evoc trecutul îndepărtat; ajunge, pentru clarificarea chestiunii, să mă refer numai la tratările la cari am luat singur parte, în calitate de bărbat oficial al partidului meu și pe cari le cunosc nemijlocit.

Cea dintâi încercare de acest fel s'a făcut în 1894, în luna Mai, în memorabilul timp, când 25 membri ai comitetului național român erau puși pe banca acuzatilor la Cluj. Pe atunci, guvernul liberal chemase la Budapesta pe bărbatul de încredere ai partidului național român, și în special pe cei doi mitropoliți ai bisericilor române, dar după ce tratativele urmate cu aceștia n'au dat nici un rezultat, urmarea a fost, că cei 25 membri ai comitetului au fost osândiți la Cluj, în total la 55 ani de

un mângâritar vrednic de studiat al literaturii populare din secolul al 18-lea. Formele ei poetice, tipurile ei originale, împărțirea ei clasică și conducerea acțiunii contribuie mult la ridicarea valorii sale ca op literar.

Limba e curată și afară de vre o câteva particularități dialectale e de caracter general. Oricine ar ceti această epopee, înțeleg om matur, rămâne mișcat de romanticismul, limba plină de vrajă și adânc răsunătoare, ce e depusă în ea. Acestea ar fi, tot ce ași avea să spun despre această epopee ca op al literaturii.

În ce privește folosirea acestei cărți în școala populară ca lectură nu e potrivită, deoarece a) Unele părți sunt prea pe larg tratate, deci toată epopeia devină monotona pentru mintea și modul de pricepere al copiilor; b) Sunt unele descrieri cari direct atacă simțul și caracterul moral al copiilor ca: relația dintre Romica și Parpanghel (pag. 68) Episodul în care Satana merge în chip de fată la o mănăstire de călugări (176—182 pag) etc. După părerea mea această epopee numai în o ediție prescurtată încălta poate fi întrebuintată în biblioteca școlii pop. Omitând totdata și părțile, cari atacă bucul simț al copiilor.

Borgo-Prund. Teodor Rănea
inv.

temniță. Noi suportam liniștiți marile poveri ce ni s'au dat, dar după un an, Majestatea Sa a grațiat pe prizonierii noștri. Eliberați membrii comitetului, guvernul lui Băffy ne-a întrebare ce atitudine vom lua față de faptul grațierii și care va fi atitudinea noastră politică în viitor. Am delegat atunci o comisie de trei, care i-a adus ministrului președinte la cunoștință, că Majestatea Sa li suntem cei mai recunoșcători pentru grațiere, iar privitor la activitatea noastră politică din viitor i s'a spus, că vom munci în senzuțintelor noastre programatice, luptând mereu pentru apărarea intereselor poporului nostru și pentru realizarea drepturilor noastre. Urmarea a fost, că după manifestul ce am publicat, ni s'a croit din nou o pedeapsă de câte o lună temniță.

Fie-mi permis să amintesc, că în vara anului 1894, cam prin August, ministrul Hieronymi venise în Ardeal cu misiunea să rezolve problema de naționalitate și să înceapă tratări de pace cu comitetul național. E caracteristic, că în același timp, când ministrul Hieronymi declarase, în ordinul său, neexistența partidului nostru național, când membrii comitetului au fost loviți cu grele osânde și temniți, a ținut totuși de cuviință să stea de vorbă cu comitetul nostru național, și se sfătuiască cu noi asupra modalităților unei soluții pacinice. E natural, că situația noastră fusese foarte dificilă, pentru că nu e lucru ușor să iai în chestiuni de ordin public atitudini categorice, într'o vreme când la spate ești amenințat cu sâciul unor pedepse temnițiere atât de grele. Tratările de pe atunci se învârteau mai mult în jurul unor chestiuni personale și erau menținute în alternativă, că ori ni se vor ierta temnițele, dându-ni-se și mandate de deputație, ori vom rămânea cu osânda. Așa fiind așezate tratările, n'au dat rezultate, pentru că noi aveam și pe atunci credința tare, că chestiunea de naționalitate nu se poate rezolvi temeinic și spre liniștea obștei, decât dacă vor fi excluse toate interesele personale și cele de partid și dacă se va căuta, obiectiv, asigurarea intereselor poporului. (Aprobări).

În consecință, noi, membrii de pe atunci ai comitetului, am preferit partea mai grea a soluției și am intrat în temniță.

Alte tratări au avut loc în 1906, în timpul regimului coalitivist, când membrii comitetului și mitropoliții celor două biserici române au fost chemați la primul ministru Wekerle. Cred, că miniștrii de atunci își aduc aminte de tratările ce derurgeau în cadre generale și al căror rezultat era, că să găsim înainte de toate un modus vivendi, remediindu-se doleanțele la ordinea zilei și ajungând guvernul în situație să cunoască natura acestor doleanțe. Am fost invitați să le cuprindem în scris și noi le-am și înmănat primul ministru Wekerle. Adevărat, că rezultat nu s'a obținut, întru cât ordonanțele ministrului de interne Andrassy privitoare la întrebuintarea limbei în administrație, — care ordonanță conține fără îndoială și părți de preț — n'a dat în viața reală nici un rezultat, rămânând ea pe hârtie, ne pusă în aplicare. Am pătit întocmai ca cu legea de naționalitate, care glăsuiește foarte frumos pe hârtie, ba în fața lumii mari a ajuns și lege, argument de excelare și paradă, dar care n'a avut nici un folos pentru noi.

A patra încercare de acest fel a avut loc între partidul național român și între guvernul contelui Khuen, cu ocazia venirii la putere a acestuia și pot să afirm, că contele Khuen ne pusese în perspectivă o politică de naționalitate de mare proporții.

Am amintit toate acestea, numai pentru că dovedesc de tot simplu, că partidul nostru a încercat totdeauna o soluție pacinică a chestiunii de naționalitate, și pentru că să adevăresc în același timp, că guvernele precedente, ori de câte ori s'îmțeau necesitatea, alegeau aceeași modalitate, pe care a ales-o și guvernul actual.

Mă mir în deosebi de atitudinea partidului kossuthist, care — după cum cei i niștați bine știu — în atinge-ile de partid ce au avut cu noi, în schimbul nostru de scrisori și adrese, ne a recunoscut totdeauna legitimitatea, ne a recunoscut calitatea de partid chemat să reprezinte interesele poporului românesc și îndreptățit să ființeze și să se organizeze singur. (Mișcare pe băncile kossuthiste). Zic mă mir mult de atitudinea de azi a partidului kossuthist, și după ce constat, că pe băncile kossuthiste unii se îndesc... (Géza Polonyi: Da, n'avem nici o cunoștință!)... că partidul ne-ar fi socotit pe noi un partid legitim, imi iau voie să mă refer în special la una din scrisorile ce sunt în posesiunea mea, și anume la scrisoarea, care s'a datat la 22 Decembrie 1909 și care mi s'a trimis din partea lui Francisc Kossuth, în numele partidului independenț 48 ist. Adresa acestei scrisori sună: „Dni deputat Dr. Teodor Mihali, ca președintelui partidului naționalist* (Ilaritate pe băncile guvernamentale. Sgomot în stânga. S'auzim! S'auzim! Președintele sună). Conținutul scrisorii e următorul (citește): „Partidul regai-

colar independenț 48-ist. Budapesta, 22 Decembrie 1909. Francisc Kossuth. Stimate prietene! Conform hotărârii aduse de cameră în 22 c., cei 21 membri ai comisiei pentru adresă trebuie aleși în ședința din 28 c. Partidul independenț, în ședința sa de azi, a luat hotărârea, ca comisia să fie compusă în conformitate cu raportul numeric din cameră al partidelor după cum urmează: 7 membri să aleagă partidul independenț și 48-ist, 5 membri partidul kossuthist independenț, 4 membri partidul constituțional, 1 membru stânga, 1 membru partidul popular, 1 membru partidul naționalist, 1 membru să fie desemnat dintre deputați în afară de partide. Te rog cu toată stima să binevoiești a lua la cunoștință hotărârea asta a partidului independenț, a aduce lucrul la cunoștință partidului de sub conducerea ta și a ne comunica aprobarea voastră binevoitoare, dimpreună cu numele deputatului, pe care-l desemnați pentru acest loc în comisie, așa ca tipărirea buletinelor de votare să se poată face la timp. Cu salutări patriotice: Francisc Kossuth.”

E ciudat, on. camera, cum membrii partidului kossuthist observă azi o atitudine diametral opusă, nu vor să știe de existența partidului nostru, ceace nu e de altfel ofenzător pentru noi ca personaj, dar e ofenzător pentru poporul nostru. Pentru că oricum s'ar privi chestiunea, noi reprezentăm aici un popor de trei milioane (Mișcare. Voci din dreapta: Nu-i adevărat! Sgomot. I. Șiegescu: Noi îl reprezentăm!). Dr. nu reprezintă programul ideal al poporului românesc! (Sgomot. G. Györfy: Deputați unguri, nu deputați români). E destul că, on. camera, în această chestie partidul independenț ia azi o altă atitudine. Fie-mi permis să mă provoc în această privință la discursul dlui deputat contele Albert Apponyi rostit în ședința dela 4 Ianuarie 1914 (citește): „On. camera! Regret, dar nu pot să satisfac dorința d'ui prim-ministru. Punctul meu de vedere este, că în primul rând rezultatul, care se prezintă ca rezultat politică a convorbirilor și tratativilor urmate cu numiți factori, e foarte natural că nu poate să aibă urmări bune pentru forța statului unitar național maghiar. Accentuez, nu poate să aibă urmări bune și voi motiva aceasta. De altă parte, ori care ar fi rezultatul pozitiv sau negativ, ori cari ar fi cadrele în cari s'au ținut convorbirile, ori cari ar fi limitele peste cari însuși dl prim-ministru declară că nu se poate trece, însăș zănuțina de a asigura pacea cu naționalitățile prin atari tratative, din punct de vedere politic o consider de o mare greșală și în consecințele ei de o procedură incalculabil de greșită. (Adevărat. Așa-i! în stânga. Strigăte: Crimă!)”

On. camera și on. partid independenț! Nu înțeleg cum am putut ajunge până acolo... (Contele Albert Apponyi: Voi explica eu aceasta!)... să fie considerată ca o crimă acea procedură, când un guvern își împlinește datoria, atunci e înd în scopul apărării intereselor tuturor popoarelor țării examinează doleanțele și cerințele juste ale acestor popoare. Inchipuți-vă numai, on. camera, ce influență are asupra poporului nostru declarația făcută din partea partidului independenț. Asta e răsplata pe care o merită acel popor, care secolii de arândul a apărât la periferia patriei, că partidul independenț într'atata desconsideră reprezentanții acestui popor și consideră ca o crimă faptul că un guvern stă cu el la vorbă? (Adevărat! Așa-i în băncile din urmă din centru). Să-mi creadă on. partid independenț, că noi mai bueros am accepta rezolvirea chestiei fără tratativele costisitoare pentru noi.

Nu e lucru prea plăcut să tocești urcând de atâtea ori scările de marmoră ale palatului ministerului de interne (Ilaritate în stânga), atunci când totdeauna cu acea nedumerire mergem acolo, că oare care va fi rezultatul, că oare cum va fi asigurată aci soarta poporului meu. Dar, on. camera, când dr. consideră de crimă și greșală faptul, că un guvern își împlinește datorie, în acest caz eu nu pot decât să-mi exprim regretul și m'aș bucura foarte mult dacă dl deputat ar da declarației d'sale o așa explicare, încât aceea să liniștească poporul nostru.

Fie convins partidul guvernamental, că eu nu o fac aceasta pentru ca să-l apăr pe dl prim-ministru; dsa nu simte nevoia apărării mele. Eu imi explic expresiunea aceea criminală, nu în înțelesul propriu, ci în înțelesul, că a fost o crimă neiertată, că s'a stat cu noi de vorbă, pentru că după mintea mea naturală eu nu pot da acesteia altă explicare.

Am credința, că cele ce am spus, au putut convinge pe fiecare, că guvernele de până acum și formaliter au urmat aceeași procedură, iar dacă de o parte și de altă parte forma actuală e considerată de tradare, atunci nu înțeleg cari pot să fie motivele cari au îndemnat mai ales partidele din opoziție să-și schimbe într'atata părerea (Sgomot în stânga). Pentru mine e foarte indiferent, cu care guvern sau forțat maghiar de stat stăm în față, căci doară

scopul nostru nu este să încheiem pacea cu acel guvern sau bărbat de stat, ci în interesul țării să creștem stări pașnice durabile între popoare. (Sgomot în stânga. S'auzim! Bela Kun intrerupe. Președintele: Răg pe dl deputat Bela Kun să nu tulbure discuția). Eventuala presupunere, că ar fi la mijloc alte interese, chiar și numai a vorbi despre aceasta, o consider sub demnitatea noastră. (Va urma).

Din România.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române.

Vineri s'a făcut în București deschiderea corpurilor legiuitoare române, cu solemnitatea obișnuită. La orele 11 și jumătate s'a oficiat un serviciu divin solemn la mitropolie, în prezența M. Sale Regelui Carol, a principelui moștenitor de tron Ferdinand, a reprezentanților corpului diplomatic, a noilor senatori și deputați, a clerului și înalților demnitari ai țării. Serviciul divin a fost oficiat de către I. P. S. Sa, Mitropolitul Primat Coron, asistat de înaltul său cler.

După terminarea slujbei religioase, deputații și senatorii s'au intrunit în sala de ședințe a camerei, unde la 12 ore a intrat M. Sa Regele Carol, urmat de principele Ferdinand, apoi de președintele consiliului și de miniștrii țării.

Regele a fost primit cu ovații. Urcând tronul, ia în primire dela prim-ministrul I. I. C. Brătianu mesajul de deschidere, pe care M. Sa îl cetește cu glas ferm, accentuând în special pasagele referitoare la armată. Mesajul de tron e următorul:

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați!

Sînt o deosebită mulțumire, că mă aflu iarăși în mijlocul reprezentanților naționali.

Alegerile generale din cari ați eșit v'au putut convinge, că în neîntreruptă ei propagare țara are încă mari trebuințe de satisfăcut. Mai ales împrejurările anului trecut, cari au arătat tuturor însemnătatea situației noastre internaționale, au pus tot deodată mai bine în lumină datorile pe cari ni le impune trănicia și neîncetata noastră dezvoltare. (apl.)

Intărirea conștiinței naționale, răspândirea învățământului, o mai strânsă solidaritate socială, o oștire tot mai puternic organizată și consolidarea finanțelor statului prin sporirea muncii și a economiei naționale ne vor da putința să păstrăm neștirbită și să îmbunătățim situația cu care ne mândrim astăzi, situațiune, care este rodul străduințelor statornice a acelor, ce au înțeles în trecut, că numai prin închinarea tuturor înaintea interesului obșteșc se pot întemeia statele puternice și societățile sănătoase (apl.)

Sunt încredințat, că și Domniile voastre, însușiți de aceleași patriotice simțăminte, veți purcede la discuția măsurilor cerute pentru înfăptuirea reformelor agrare și a celor politice, și că împreună cu guvernul meu veți și să dați operei Domnievoasre caracterul de armonie socială pe care se cuvine să-l aibă.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați!

Sunt fericit să constat și astăzi, că relațiunile regatului cu toate statele sunt din cele mai bune. România nu va pregeta să mențină și să asigure pacea la care a contribuit atât de puternic și care i-a atras încrederea tuturor. Prin însăși această încredere ea este în măsură să aibă în această parte a Europei o acțiune binefăcătoare de împăciuire.

Armata, prin însușirile ei și minunatul avânt de care a dat dovadă anul trecut, și-a mărit prestigiul și a câștigat toată recunoștința noastră. Nevoile ei reclama nouă îmbunătățiri și noue înzestrări, pe cari nu mă îndoiesc că i le veți încredința, de oarece soarta țării este strâns legată de puterea ei militară. (ovații)

Fără întârziere se va supune deliberrării Domniilor voastre legile bugetare, cari cu toate sporurile necesare și împreună cu creditele trebuitoare nu vor altera starea îmbucurătoare a echilibrului nostru financiar.

Asemenea guvernul meu vă va înfățișa legea organică pentru Dobrogea nouă, care va stabili în aceste ținuturi o administrație statornică. (Aplauze).

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați!

Convins că veți fi la înălțimea marelui chemări a zilelor noastre, rog pe Cel a tot puternic să binecuvinteze lucrările Domniilor voastre.

Sesiunea corpurilor legiuitoare este deschisă. (apl.)

(Urmează semnăturile tuturor miniștrilor.) Mesajul de tron a fost la sfârșit furtunos aplaudat, iar Maiestății Sale, Regelui Carol, i s'au făcut ovații entuziaste.

NOUTĂȚI.

La Miramare. Arhiducele moștenitor de tron Francisc Ferdinand, cu soția, copiii și suita lor au sosit dela Triest la Miramare, unde vor rămânea mai mult timp. De pe insulă se pot face excursiuni admirabile pe mare d'alungul țărmurilor dalmatine. De serbătorile Paștilor familia princiară se va năpoca la Viena.

Distincție. Maiestatea Sa Monarhul a conferit Excelenței Sale Dlui Hermann Kövess de Kövessháza, generalului de infanterie și comandantului de corp din Sibiu, ordinul Coroana de fier clasa întâi, fără taxă.

Cursurile „Asociațiunii”. Momente frumoase și plăcute au procurat publicului român s'bian conferența domnului Dr. Iancu Nistor, profesor universitar în Cernăuț, ținută Duminică sara în sala Muzeului „Asociațiunii”. A vorbit despre trecutul Românilor din Bucovina și Basarabia, prezentându-le viața și sbuciumările din veacul al XIX-lea. Atât fondul, cât și forma conferenței, a captivat publicul ascultător, care a răsplătit cu aclamații și cu aplauze pe distinsul conferențiar. Duminică în 15 Martie va vorbi domnul Oct. C. Tăslăuanu despre răboiul din Balcani, campania armatei române, teritoriul cucerit, cu proiectiuni de schiopticton.

Administratorul patriarhiei. În urma morții episcopului Gruici, conducerea interinală a patriarhiei gr.-ort. sârbești din Carloveț a trecut asupra episcopului Miron Nicolici din Pacraț, ca cel mai vechiu în rang dintre episcopii bisericii sârbești.

Concertul doamnei Lucia Cosma. După cum am mai anunțat, doamna Lucia Cosma va da în 20 Martie nou un concert în sala de la Gesellschaftshaus, în favorul școlii române de industrie din loc susținută de reuniunea femeilor române. Programul concertului e următorul:

I. C. Guck: O del mio dolce ardor. Francesco Gasparini: Lasciar d'amanti. Francesco Durante: Danza fanciulla.

II. Brahms: Alte Liebe. Hugo Wolf: a) Lied vom Winde, b) Auf einer Wanderung, c) Mögen alle Bösen Zungen.

III. Bertha Bock: a) Im Garten, b) In verschwiegener Nacht, c) Spröde Locken, d) Vor der Schmiede.

IV. Chopin: Nocturne C. moll. op. 48.

V. G. Dima: a) Somnoroase pășărele, G. Dima: b) De ce nu-mi vii. Ionel Borgovan: Cântec de leagăn. T. Brediceanu: Cine m'aude cântând.

VI. Thomas: Polonaise aus der Oper „Mignon”.

Biletele se capătă cu începere de Luni, în librăria Mayer din piața mare. Acompanarea la pian, o va face pianistul cu bun nume, domnul Gustav Koricsansky.

Nouă lege despre repaosul duminical. Din Budapesta se anunță, că proiectul de lege despre repaosul duminical, împreună cu motivarea sa, este deplin terminat, și că se va trimite în zilele apropiate tuturor corporațiunilor interesate, spre a-și da opiniunea.

Cuții poștale. În urma dispozițiilor luate de direcțiunea poștei și telegrafului s'a făcut o nouă distribuie a cuțiilor poștale în Sibiu. Avem astăzi cu totul 36 de asemenea cuții, care se află în următoarele străzi: str. Măcelarilor (3), str. Kempel (2), str. Turnului (2), str. Podului, str. Ranicher, a Gușterii (2), Burger, str. Lungă, Târgul cailor, str. Sării. Bastei, Friedensfels, str. Turnu roșu, str. Dumbrăvii (2), Fabini, Schewis (2), Șeguna, Piața Hermann, Promenada Bretter, str. Hartenek, str. Cisnădiei (3), Piața mare (3), Piața mică și strada Reissenfel.

Prelegeri sistate. La academia de comerț a Triestului s'au produs încercări între studenții italieni și între studenții slavi. Din cauza aceasta direcțiunea școlii a luat măsuri să se sisteze prelegerile pe timp nedeterminat.

Clubul ofițerilor în rezervă. Ofițerii în rezervă, cari locuiesc în Viena și în împrejurimea ei, s'au întrunit într-o consfătuire bine cercetată, unde s'a hotărât să se înființeze un club, după modelul cercurilor obișnuite în garnizoane. Ținta clubului este dezvoltarea sentimentului dinastice și a iubirii de camarad, precum și întărirea unei legături mai statornice între ofițerii activi și cei din rezervă. Consfătuirea după ce a trimis câte o depeșă omagială către monarh și către arhiducele moștenitor de tron, a hotărât să convoace în curând o adunare de constituire, la care au să fie invitați și miniștrii comuni.

D'ale emigrării. Din Murăș-Ogorhei se serie că în primele două luni ale anului curent au cerut pașapoarte 563 de persoane din comitatul Murăș-Turda. Șaptezeci de procente au plecat la America, iar 30 în România. Emigranții sunt aproape toți agronomi, români săcuși și sași, cari își vând ultimele averi ce li-a mai lăsat anul 1913, plecând cu femeii și copiii să-și caute o patrie mai bună.

Pictură bisericească. Domnul Andreiu Micu, fost elev și colaborator al pictorului profesor Smigelsky, după o praxă de cinci ani, studiind în Roma, își oferă comunelor bisericești cunoștințele sale practice în arta bizantină. Locuiește în Sibiu, Weinanger gasse, numărul 3.

Consumare de alcool. Trei comune din Valea Jiului, și adevă *Liodzeni, Petrila și Petroșeni*, au consumat în anul 1913 următoarele cantități de băuturi alcoolice: un milion și 8037 litri de bere, 195 mii litri de rachiu și 184 mii litri de vin. Cu totul s'a băut în comunele amintite, unde se află de altfel o multime de miniștri, aproape un milion și jumătate de litri băutură alcoolică. În considerare că în partea locului sunt cam 20 de mii de oameni, s'ar veni 65 de litri pe fiecare persoană într'un singur an. Dar cantitatea consumată este și mai mare, de oarece înșiși locuitorii se ocupă cu fierberea rachiuului. Alcoolismul poate nici nu este mai răspândit nicăiri în țară, ca în părțile acestea.

Premii și ajutoare. Pentru a vedea felul cum străinătatea civilizată sprijinește lucrările de știință, comunicăm următoarele date: Academia franceză a dat în anul trecut peste o sută de premii și ajutoare, și anume de 1000—3000 franci cele mai multe, câteva de 10 000 franci, unul de 50.000, și altul de 100.000 franci. S'au premiat lucrări de geografie, geometrie, mecanică, fizică, științe naturale, agronomie, medicină, statistică, astronomie, nautică ș. a.

Academii desființate. În Ungaria se află 5 academii agronomice. În considerare că numărul ascultătorilor la aceste școli a scăzut în mod simțitor, ministrul de agricultură a hotărât să desființeze cu 1 Septembrie 1914 două academii de agronomie, și anume pe cea din Cașovia și pe cea din Keszthely.

Atentator deținut. Făptuitorul care a aruncat o bombă în grădina guvernatorului dela Fiume, a fost arestat și se numește Aruino Beletti, tânăr de 28 ani și calfă de zidar din Ancone. Atentatorul și-a recunoscut fapta.

Polonia nu moare. *Börsenzeitung* din Petersburg află din izvor vrednic de credință, că țarul are să numească un vice-rege pentru Polonia rusească. Faptul ar avea o deosebită importanță atât din punct de vedere al politicii interne, cât și externe.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibieni, au mai dăruit: Nicolae Cucu, paroh (Corbi) și soția sa Ana n. Munteanu, 50 bani; Mhail Radu, pantofar (Viena) și soția sa Ana n. Părău (Turnișor), 1 cor; Viorel Stanea, sodal croitor, Nicolae Bembea, inv. (Sibiel), Ilie Ciuleiu, paroh (Feleg), câte 20 bani; Nicolae Fara, paroh (Ludoșul mare) și soția sa Maria n. Iancu, 1 cor.; George Ghișoiu, inv. (Călnic), aplicând pe foștii săi elevi Vasile Floca la pantofarul Wolff, Gligor Spătariu la pantofarul Mihăilțan și pe Ilie Petru la franzelarul Schäffer, 1 cor.; Ioan Dobrotă, învățător (Sibiel) 50 bani și Petru Herța, ca fă de prăvălie, 30 bani.

Colonia de copii din Oena-Sibiului și Sanatoriul din Avrig. În curând se vor deschide aceste două instituțiuni folositoare, una pe sama copiilor, dela 6 până la 12 ani, fetițele chiar până la 14 ani, cari au trebuință de băi sărate, și alta pe sama oamenilor mari slăbiți de ocupațiunea lor ori de vro boală. Reuniunea igienică a comitatului Sibiu împarte mai multe locuri gratuite, atât pentru colonia de copii, cât și pentru sanatoriul din Avrig; la acest din urmă loc trimite pe membrii săi și Cassa cereuală pentru asigurarea lucrătorilor din comitatul Sibiului. Avis publicului nostru, care încă contribuie la susținerea acestor instituțiuni, precum și calfelor și învățăcelor de meserii. — Cererile sunt a se adresa până la 15 Aprilie st. n. dlui Dr. Schuller, medic-șef comitatens (Nagyseben, Schagunagasse Nr. 10); calfele și unctionii să se adreseze către Cassa cereuală pentru asigurarea lucrătorilor. Tipăriturile pentru cerere se găsesc la librăria W. Krafft din Sibiu.

Intoarcere în Africa. O mare acțiune se desvoaltă în mijlocul negrilor americani, în scop ca cei ce aparțin rasei negre, să plece din America, și să se întoarcă în vechea patrie, în Africa. Conducătorul acțiunii este un negru din Oklahoma, cu numele Sam, care dorește să-și colonizeze poporul în țările africane stăpânite de Anglia. Statele unite au declarat, că nu au de gând să impedeze negrii în mișcarea de emigrare. Albi americani, cari urșe pe negri sunt buni bucurosi dacă cei de rasă neagră părăsesc lumea nouă. Primul grup a și plecat spre Africa: sunt 250 de cameni, după cari au să urmeze și negrii ceilalți.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Prin aceasta convocare Oaor. Preotime din protopopiatul Săliștei la 1-a conferență preoțească, ce se va ținea în Săliște la 14/27 Martie 1914 pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. La 8 ore a. m. Liturgia Sf. Grigorie, va oficia părintele Dr. Dum. Borcia.

2. Predica (desvoltarea textului biblic Moisi V, 4, 10) o va rosti părintele Ioan Popa.

3. Mărturisirea preoților.

4. La 10 ore în sala școlii:

a) constituirea biroului.

b) constatarea celor prezenți.

5. Un manuscris inedit al fostului profesor seminarial și protopop al Săliștei Ioan Moga Teologul, dare de seamă de Dr. Dumitru Borcia.

6. Chestiunea reuniunilor de femei, proiect prezentat de Ioan Hanzu.

7. Chestiunea organizării tineretului, proiect prezentat de Emilian Stoica.

8. Rapoartele singuraticilor preoți despre activitatea lor din 1/II 1912 31/XII 1913, cari se vor înainta cu 8 zile înainte de ziua conferenței la conducătorii cercurilor preoțești, iar aceștia după ce le vor studia și vor cuprinde rezultatele de căpetenie într'un conspect sumar, le vor ceta în conferență.

9. Comunicarea actelor consistoriale nr.ii 14428 prez. și 15397 epitr. din 1913.

10. Discuție asupra unor propuneri venite dela conferențele preoțești din protopopiatul Mergurei și Treiscaunilor.

Săliște, în 20 Februarie 1914.

Dr. Ioan Lupas
protopop.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

Prin aceasta convocare pe toți învățătorii dela școlile noastre confesionale gr. or. române din protopopiatul Săliștei, la 1-a conferență învățătoarească 3-lunară, care se va ținea în Săliște la 18/31 Martie 1914 cu următoarea

Ordine de zi:

1. Invocarea Duhului Sfânt, în biserică mare la 8 ore a. m.

2. Constituirea biroului și constatarea celor prezenți.

3. Cuvânt de deschidere, roșit de conducătorul conferinței.

4. Problema învățământului alternativ pentru școala cu 1 inv. Ioan Răchitan din Galeș, pentru școala cu 2 inv.: Const. Tipuriță din Vale, pentru școala cu 3 inv.: Ioan Bratu din Tilișca.

5. Chestiunea promovării elevilor din o clasă în alta, în legătură cu circulară consist. nr. 1237 școl. din 1914, referență Dum. Lăpădat director școl. în Săliște.

6. Stabîlirea unui program pentru serbarea pomilor și a paserilor, cu specială considerare la împrejurările locale. Corpul învățătoresc din Săliște.

7. Dare de seamă despre broșura lui Dr. Dan Barcianu: „Lucrul manual”, de Petru Giura, inv. în Săliște.

8. Eventuale propuneri.

Săliște, în 20 Februarie 1914.

Dr. Ioan Lupas
protopop.

Teatru.

Miercuri în 11 Martie: *Liliom*, piesă în 7 tablouri de F. Molnár, cu o introducere de profesorul Albert Machat.

Joi în 12 Martie: a doua oară *Stradella*, operă romantică în 3 acte de Flotow.

